

Avdelningen för kunskapsstyrning av hälso- och sjukvården
Enheten för patientsäkerhet och beredskap
Helena von Knorring, enhetschef
helena.von-knorring@socialstyrelsen.se

Svar i ärendenummer O-10/21

Härmed inkommer Socialstyrelsens svar på SHK:s säkerhetsrekommendationer med anledning av slutrapport SHK 2023:02, Tillbud till allvarlig olycka – fördröjning av vård vid en oklar förändring i bukspottkörteln för vilken behandling inleddes den 23 mars 2021.

Socialstyrelsen rekommenderas att inom ramen för sitt uppdrag som kunskapsmyndighet studera om det arbetssätt som nu införts vid Uppsala Akademiska Sjukhus – att den vårdgivare som efterfrågar en undersökning också är den som ska beställa den – med fördel skulle kunna implementeras vidare inom hälso- och sjukvården och om så befinns lämpligt att i samverkan med lämpliga myndigheter och organisationer verka för en sådan implementering (R3)

Socialstyrelsen delar SHK:s slutsatser att en effektiv och tillförlitlig remisshantering är grundläggande för en säker vård och att brister i densamma utgör betydande risker för patientsäkerheten, exempelvis i form av försenad diagnos och behandling som kan leda till att patienter drabbas av vårdskada.

Socialstyrelsen har med anledning av rekommendationen haft en dialog angående arbetssättet med regionernas kunskapsstyrning via Nationell samverkansgrupp (NSG) patientsäkerhet¹ och tagit kontakt med Uppsala Akademiska sjukhus i Region Uppsala i syfte att ta del av det förändrade arbetssättet.

Det finns fördelar med det beskrivna arbetssättet, men det finns också omständigheter som kan komplicera ett breddinförande, exempelvis avtalsmässiga och ekonomiska ansvarsfrågor. Dessutom finns det utmaningar kopplade till frågor som rör förflyttning av patientansvar mellan olika vårdnivåer och mellan sjukvårdsregioner med olika journalsystem. Det krävs ett bredare förarbete samt utredning inför en eventuell implementering av arbetssättet vidare i hälso- och sjukvården.

---

¹ Se <https://kunskapsstyrningvard.se/kunskapsstyrningvard/programomradenochsamverkansgrupper/nationellasamverkansgrupper/nsgpatientsakerhet.56482.html>

Rekommendationen tar sikte på hur vården organiserar sig. Det är upp till enskilda huvudmän och vårdgivare att bestämma vilka arbetssätt och metoder som bedöms som ändamålsenliga för att uppfylla kraven i författning. Socialstyrelsen bedömer att behovet av förändrade remisshanteringsrutiner behöver utredas och hanteras regionalt och beslut, som rör den hanteringen, behöver fattas i regionerna. Utifrån regionernas behov kan Socialstyrelsen stödja och sprida kunskap kring ett eventuellt förändrat arbetssätt.

Utöver ovan har Socialstyrelsen sett över innehållet på webbplatsen *Samlat stöd för patientsäkerhet*² och konstaterar att de delar som utredningen aktualiserar, bland annat kommunikation och informationsöverföring samt samverkan och kontinuitet som riskområden, finns i befintligt innehåll. Webbplatsen länkar också till det webbaserade stödet *Juridiskt stöd för dokumentation*. Socialstyrelsen planerar att se över om innehållet på webbplatsen Samlat stöd för patientsäkerhet kan och bör förtydligas ytterligare.

Vidare kommer SHK:s utredning att diskuteras vid kommande möte i Nationellt råd för patientsäkerhet³ där företrädare för huvudmännen, nationella organisationer och berörda myndigheter ingår.

Socialstyrelsen rekommenderas att på lämpligt sätt förtydliga vad regelverket säger om att dela annan vårdgivares bilder från bilddiagnostiska undersökningar och hur detta i så fall kan ske på ett informations- och patientsäkert sätt (R4)

Socialstyrelsen planerar att publicera vägledande texter om den reglering som styr vårdgivares möjligheter att dela andra vårdgivares bilder från bilddiagnostiska undersökningar, samt hur sådan informationsöverföring kan ske på ett informations- och patientsäkert sätt. Planen är att texterna ska publiceras på det befintliga webbaserade stödet *Juridiskt stöd för dokumentation*. Juridiskt stöd för dokumentation är en del av Socialstyrelsens webbplats som beskriver regelverket kring informationshantering och dokumentation utifrån gällande rätt.⁴ Stödet vänder sig bland annat till personal som arbetar i hälso- och sjukvården.

Socialstyrelsen rekommenderas att studera om det går att förenkla och förtydliga tillämpningen av regelsystemet för användning av Nationell patientöversikt (NPÖ) för att underlätta en god vård (R5)

Socialstyrelsen bedömer att det krävs en omfattande och fördjupad utredning för att tillmötesgå rekommendationen om förenklingar och förtydliganden kring tillämpningen av regelsystemet för användning av Nationell

---

² Se <https://patientsakerhet.socialstyrelsen.se/>

³ Se <https://www.socialstyrelsen.se/om-socialstyrelsen/organisation/rad-och-namnder/nationellt-rad-for-patientsakerhet/>

⁴ Se <https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/regler-och-riktlinjer/juridiskt-stod-for-dokumentation/>.

patientöversikt (NPÖ). Det krävs sannolikt även ändringar på lag- och förordningsnivå, och dessförinnan en statlig utredning, för att möjliggöra detta.

NPÖ är vidare ett av flera system för sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation⁵, och av den anledningen är det troligen inte heller ändamålsenligt att enbart fokusera på NPÖ, för det fall att frågan utreds.

Mot bakgrund av bl.a. vad som framgår ovan, har Socialstyrelsen i dagsläget inte något inplanerat arbete som svarar mot rekommendationen.

Socialstyrelsen vill också framhålla att det i nuläget pågår ett arbete på området med anledning av Europeiska kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om det europeiska hälsodataområdet, COM(2022) 197. Om förslaget genomförs skulle det innebära att förutsättningarna för informationsutbyte i hälso- och sjukvården påverkas.

Helena von Knorring,
Enhetschef
Patientsäkerhet och beredskap

---

⁵ Se Journalföring och behandling av personuppgifter i hälso- och sjukvården - Handbok vid tillämpningen av Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2016:40) om journalföring och behandling av personuppgifter i hälso- och sjukvården s. 40–41.